Examenul national de bacalaureat 2021 Proba E. d) Chimie anorganică

Varianta 1

- Toate subjectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I (40 de puncte) Subjectul A Itemii de la 1 la 10 se referă la specii chimice, ale căror formule chimice notate cu litere de la (A) la (F), sunt prezentate mai jos: (A) O²⁻ (B) **H**₂ $(C) H_2O$ (D) **NaOH** (E) **H**₃**O**⁺ (F) HCN Pentru fiecare item, notați pe foaia de examen numărul de ordine al itemului însoțit de litera corespunzătoare răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect. 1. Despre elementul chimic ai cărui atomi formează specia chimică (A), este adevărat că: a. atomii săi au zece electroni în învelișul electronic; **c.** are caracter electropozitiv; **b.** atomii săi au zece protoni în nucleu; d. este un nemetal. 2. Elementul chimic din compoziția uneia dintre speciile chimice menționate, ai cărui atomi au în învelișul electronic patru substraturi ocupate cu electroni, are sarcina nucleară: **a.** +6; **c.** +8: **b.** +7: **d.** +11. 3. Hidrogenul are N.O. = 0 în specia chimică: **a.** (B); **c.** (E); **b.** (C); **d.** (F). 4. Specia chimică (F): a. este o bază slabă; **c.** *nu* există sub formă de molecule în solutie apoasă; **b.** este un acid tare: d. nu reactionează cu clorura de sodiu. 5. La adăugarea a 2-3 picături de turnesol în solutia apoasă a compusului (D), aceasta se colorează în: a. albastru; c. rosu; **b.** galben; d. violet. Dacă se amestecă o cantitate de substantă (D) cu o cantitate de substantă (C): a. se absoarbe căldură din mediul exterior; c. se formează un amestec eterogen; **b.** se formează o solutie de culoare rosu-carmin; d. se formează un amestec omogen. 7. În condiții standard și în stare pură, substanța (C): a. are temperatura de fierbere 0°C; c. conduce curentul electric: b. are moleculele asociate prin legături de hidrogen; d. *nu* dizolvă clorura de sodiu. 8. O solutie apoasă a substantei (D) poate avea valoarea pH-ului egală cu: **a.** 2: **c.** 7; **d.** 12. **b.** 5: 9. Raportul masic H: O în specia chimică (E) este:

a. 1:3; **c.** 3:16: **b.** 3:1; **d.** 16:3.

10. În 16,2 g de substanță (C) există aceeași cantitate de oxigen ca cea din:

a. 26,25 g de acid hipocloros; c. 1 mol de hidroxid de magneziu;

b. 30,6 g de oxid de aluminiu; d. 1 mol de peroxid de sodiu. 30 de puncte

Subjectul B

Citiți următoarele enunțuri. Dacă apreciați că enunțul este adevărat scrieți, pe foaia de examen, numărul de ordine al enunţului și litera A. Dacă apreciați că enunţul este fals scrieţi, pe foaia de examen, numărul de ordine al enunţului şi litera F.

- 1. Numărul protonilor din nucleu reprezintă numărul de masă al atomului.
- 2. Legătura covalentă simplă se realizează prin întrepătrunderea a doi orbitali monoelectronici.
- 3. Sodiul are reactivitate mare, de aceea se păstrează sub petrol.
- 4. Într-un element galvanic, puntea de sare realizează contactul electric între soluții prin intermediul electronilor.
- 5. Dizolvarea dioxidului de carbon în apă este favorizată de creșterea presiunii.

10 puncte

SUBIECTUL al II-lea (25 de puncte)

Subjectul C

- Numărul de masă al unui atom este 207. Ştiind că atomul are în nucleu 125 de neutroni, determinați numărul de protoni, respectiv de electroni ai acestuia.

 2 puncte
- 2. a. Atomul unui element chimic (E) are în învelișul electronic cinci electroni în orbitali s. Scrieți configurația electronică a atomului elementului (E).
 - b. Notați poziția în Tabelul periodic (grupa, perioada) a elementului (E).

4 puncte

- 3. Modelați procesul de ionizare a atomului de fluor, utilizând simbolul elementului chimic și puncte pentru reprezentarea electronilor. *2 puncte*
- **4. a.** Modelați formarea legăturii chimice în molecula de acid clorhidric, utilizând simbolurile elementelor chimice şi puncte pentru reprezentarea electronilor.
 - **b.** Notati tipul legăturii covalente din molecula acidului clorhidric (polară/nepolară).

3 puncte

5. Într-un balon cotat de 500 mL se adaugă 400 mL de soluție de hidroxid de sodiu de concentrație 1 M, 8 g de hidroxid de sodiu și se aduce la semn cu apă distilată. Determinați concentrația molară a soluției preparate.

4 puncte

Subjectul D

1. O etapă în procesul de obținere a acidului azotic constă în reacția dintre amoniac și oxigen:

...NH₃ + ...
$$O_2 \rightarrow$$
 ...NO + ...H₂O.

- a. Scrieți ecuațiile proceselor de oxidare, respectiv de reducere, care au loc în această reacție.
- b. Notati formula chimică a substantei cu rol de agent reducător.

3 puncte

2. Notati coeficientii stoechiometrici ai ecuatiei reactiei de la punctul 1.

1 punct

3. a. Scrieți ecuația reacției dintre sodiu și oxigen, cu obținerea peroxidului de sodiu.

b. Calculați masa de peroxid de sodiu, exprimată în grame, care se obține în reacția oxigenului cu 0,2 mol de sodiu, la un randament al reactiei de 90%.

SUBIECTUL al III-lea (25 de puncte)

Subjectul E

1. Ecuația termochimică a reacției de ardere a glicerinei este:

$$C_3H_8O_3(I) + 7/2O_2(g) \rightarrow 3CO_2(g) + 4H_2O(g) + 1477,3 \text{ kJ}.$$

Calculați entalpia molară de formare standard a glicerinei, exprimată în kilojouli pe mol, utilizând ecuația termochimică a reacției de ardere a acesteia și entalpiile molare de formare standard: $\Delta_t H^0_{CO2(g)} = -393,5 \text{ kJ/mol}$, $\Delta_t H^0_{H2O(g)} = -241,6 \text{ kJ/mol}$.

- Determinați masa de glicerină, exprimată în grame, care trebuie arsă pentru ca din reacție să rezulte căldura de 295,46 kJ, utilizând informațiile de la *punctul 1*.
 3 puncte
- Determinați masa de apă, exprimată în kilograme, care poate fi încălzită de la 2 °C la 12 °C, utilizând 1045 kJ, căldură rezultată la arderea unui combustibil. Se consideră că nu au loc pierderi de căldură.
 3 puncte
- **4.** Aplicați legea lui Hess pentru a determina variația de entalpie $\Delta_t H^0$, a reacției:

$$K(s) + 1/2Cl_2(g) + 3/2O_2(g) \rightarrow KClO_3(s),$$
 $\Delta_r H^0$

în functie de valorile entalpiilor reactiilor redate de ecuatiile termochimice:

(1)
$$KCIO_3(s) + 3Mg(s) \rightarrow KCI(s) + 3MgO(s)$$
 $\Delta_r H_i^0$

(2)
$$K(s) + 1/2Cl_2(g) \rightarrow KCl(s)$$
 $\Delta_r H_2^0$

(3)
$$1/2O_2(g) + Mg(s) \rightarrow MgO(s)$$
 $\Delta_r H_3^0$. 4 puncte

5. Scrieți formulele chimice ale substanțelor: $Zn(OH)_2(s)$, $Ca(OH)_2(s)$ și $Mg(OH)_2(s)$, în sensul descreșterii stabilității acestora, utilizând entalpiile molare de formare standard:

 $\Delta_t H^0_{Z_1(OH)2(s)} = -641,9 \text{ kJ/mol}, \Delta_t H^0_{C_2(OH)2(s)} = -985,2 \text{ kJ/mol si } \Delta_t H^0_{M_2(OH)2(s)} = -924,5 \text{ kJ/mol}.$

Subjectul F

1. Scrieți ecuația reacției globale care are loc în timpul funcționării pilei Daniell.

2 puncte

- 2. Viteza de reacţie a unei reacţii de ordinul I, A → produşi, are valoarea 15·10⁻⁵ mol·L⁻¹·s⁻¹. Ştiind concentraţia reactantului (A), 3 mol·L⁻¹, calculaţi valoarea constantei de viteză. Notaţi şi unitatea de măsură a constantei de viteză.
 2 puncte
- 3. a. Într-o incintă închisă se află 5 mol dintr-o substanță gazoasă (A), la 77°C și 4,1 atm. Calculați volumul incintei, exprimat în litri.
 - **b.** Calculati numărul atomilor din 146 g de acid clorhidric.

6 puncte

Numere atomice: H- 1; C- 6; N- 7; O- 8; F- 9; Na- 11; Cl- 17.

Mase atomice: H- 1; C- 12; O- 16; Na-23; Mg- 24; Al- 27; Cl- 35,5.

Căldura specifică a apei: c= 4,18 kJ·kg⁻¹·K⁻¹.

Constanta molară a gazelor: $R = 0.082 \text{ L} \cdot \text{atm} \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$.

Numărul lui Avogadro: $N = 6,022 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$.